

Kod ucznia : .....

WOJEWÓDZKI KONKURS HUMANISTYCZNY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
POZNAŃ 2012/2013 - ETAP SZKOLNY

Test zawiera pytania z kilku humanistycznych dziedzin. Prosimy Cię, abyś uważnie przeczytał/-a teksty i polecenia do nich a następnie wykonał/-a wszystkie zadania. Masz na to 60 min. Możesz zdobyć 40 pkt. Powodzenia!

TEKST ŹRÓDŁOWY I

Wielkopolanin Kazimierz Nowak zdecydował się na samotną wyprawę do Afryki. W 1925 roku rzucił pracę w towarzystwie ubezpieczeniowym i postanowił zarabiać na utrzymanie żony i dzieci, podróżując po świecie, pracując jako korespondent prasowy i fotograf. Na wyprawę ruszył rowerem, bo tylko na taki środek lokomocji było go stać. Najpierw przejechał całą Europę Zachodnią i Południową, by trafić do ogarniętej wojną Libii w Afryce Północnej. Tam zachorował na Afrykę. Postanowił ją poznać i zgłębić. Skończyły mu się pieniądze, więc wrócił do kraju, trochę zarobił i przeczytał wszystko, co było dostępne o Afryce. Potem z siedmioletnim rowerem (ostatecznie rozpadł się w Afryce Południowo-Zachodniej) w listopadzie 1931 roku znów pojawił się na Czarnym Lądzie.

zad. 1. (1 pkt)

Wyjaśnij, co znaczy zwrot „zachorować na Afrykę”.

.....
.....

zad. 2. (2 pkt.)

Wypisz z tekstu źródłowego **nr I** geograficzne nazwy kontynentów. Utwórz od nich przymiotniki.

.....
.....

zad. 3. (2 pkt.)

Napisz 2 zdania pojedyncze informujące, kim jest poznaniak a kim Wielkopolanin.

.....
.....

zad. 4. (2 pkt.)

Napisz liczebniki słowami.

Kazimierz Nowak musiał pracować na utrzymanie żony i (2)..... dzieci.

*W roku (1925)..... rzucił
pracę w towarzystwie ubezpieczeniowym.*

zad. 5. (2 pkt.)

Podane wyrazy zapisz skrótami.

tysiąc .....

kilometr.....

numer.....

ulica.....

Wyjaśnij, dlaczego po niektórych skrótach postawiłeś kropkę.

.....
.....

zad. 6. (3 pkt.)

Przygotuj w punktach plan prac, które powinno się wykonać, wybierając się na
jednodniową wycieczkę rowerową. (przynajmniej 4 punkty)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

TEKST ŹRÓDŁOWY II

1. Leonardo da Vinci w 1490 r. opracował pierwszy projekt roweru, nigdy jednak nie zrealizował swego pomysłu.
2. Made de Sivrac w 1790 r. wynalazł pierwszy prototyp roweru, ale nie można było nim sterować.
3. W Kalifornii w latach 1978-83 powstał rower górski, MTB (Mountain Bike), obecnie jedna z najpopularniejszych odmian roweru na świecie.

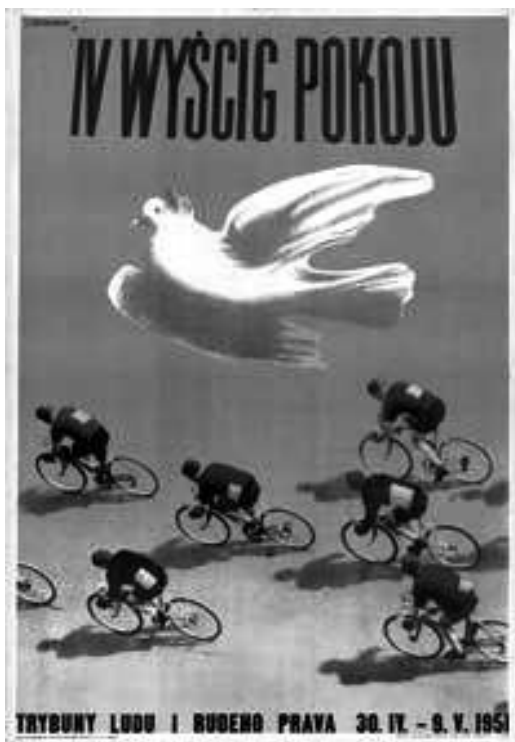
4. Thomas McCall zbudował trójkołowiec a później jednośląd napędzany systemem wahliwych pedałów i popychaczy, połączonych z wykorbioną osią tylnego koła. Było to w 1839 r., kiedy pojawił się pierwszy znany pojazd z napędzanym tylnym kołem.
5. John Kemp Starley opracował pierwowzór roweru współczesnego w 1885 r. Wyposażony był w koła równej wielkości, kierownicę połączoną bezpośrednio z widelcem i tylne koło napędzane przekładnią łańcuchową. Pojazd nazywał się *Rover* (wędrawiec), stąd pochodzenie polskiej nazwy.
6. W 1861 r. Pierre Michaux zbudował popularny welocyped z napędem przedniego koła.

zad. 7. (2 pkt.)

Uporządkuj chronologicznie wydarzenia z tekstu nr II. Wpisz na osi czasu cyfry (od 1 do 6), odpowiadające wymienionym wydarzeniom.

XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX	

TEKST ŹRÓDŁOWY IV

zad. 8. (2 pkt.)

Wyżej zamieszczono plakat o kolarskim Wyścigu Pokoju z 1951 roku. Na jego podstawie napisz:

- W którym roku odbył się pierwszy kolarski Wyścig Pokoju?
.....
- Ile lat upłynęło od zakończenia II wojny światowej do IV Wyścigu Pokoju?
.....

zad. 9. (3 pkt.)

Na podstawie różnych elementów plakatu wyjaśnij, w jaki sposób twórca podkreślił ideę tych zawodów. (2 – 3 zdania)

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

Zad. 10. (5 pkt.)

W szkole odbędzie się spotkanie z kustoszem muzeum techniki, który wygłosi prelekcję na temat *Od pomysłu Leonarda da Vinci do roweru górskiego*. W imieniu organizatora napisz zaproszenie na tę uroczystość.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

zad. 11. (2 pkt.)

Rower to pojazd ekologiczny – uzasadnij (2–3 zdania) słuszność tego stwierdzenia.

.....

.....

.....

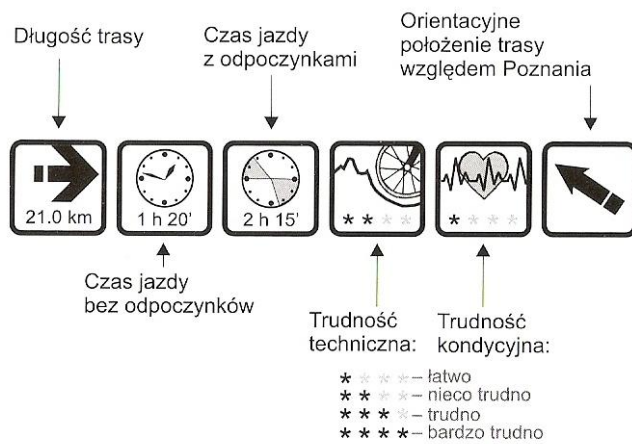
.....

.....

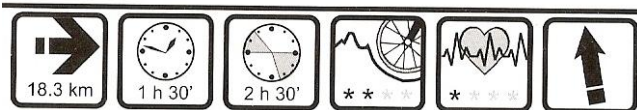
.....

.....

TEKST ŹRÓDŁOWY III

trasa A

trasa B

